

Sygn. akt V U 1987/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Helena Mironiuk

Protokolant: Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 roku w Białymstoku

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 28 września 2012 roku

Nr (...)

Oddala odwołanie

Sygn. akt V U 1987/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28 września 2012 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 j.t. ze zm.) odmówił przyznania W. C. prawa do emerytury.

Organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca nie spełnia warunków przewidzianych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 Rozporządzenia Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem nie udokumentował 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. ZUS uznał za udowodnione 12 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył W. C. wnosząc o uznanie okresu trwania stosunku pracy w (...) od 21 lutego 1973 r. do 28 lutego 1975 r. oraz na budowie eksportowej w byłym ZSRR od 10 czerwca 1989 r. do 30 czerwca 1990 r. za okresy pracy w szczególnych warunkach oraz przyznanie mu dochodzonego świadczenia.

ZUS w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie podtrzymując argumentację z uzasadnienia decyzji.

**Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku
ustalił i zważył, co następuje:**

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 powołanego rozporządzenia ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 – 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Natomiast art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

W tym też zakresie należy stosować przepisy obowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 3 i 4 ww. rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie jest, iż odwołujący w dniu 8 sierpnia 2010 r. ukończył 60 lat i na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał wymagany przepisami ogólny okres zatrudnienia wynoszący 32 lata 3 miesiące i 25 dni. Nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy.

Spór dotyczył zatrudnienia W. C. w okresach:

- od dnia 21 lutego 1973 r. do 28 lutego 1975 r. w Zakładach (...) w B. na stanowisku ślusarza,
- od dnia 10 czerwca 1989 r. do 30 czerwca 1990 r. na budowie eksportowej w byłym ZSRR na stanowisku ślusarz – spawacz elektryczny i gazowy.

Wyrokiem Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku z dnia 26 stycznia 2011 r. w sprawie V U 1493/10 oddalono odwołanie W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 2 listopada 2010 r. o odmowie prawa do emerytury. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący udowodnił 12 – letni staż pracy w szczególnych warunkach. Do okresu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono wówczas zatrudnienia w (...) w B. z uwagi na zatrudnienie na stanowisku ślusarza oraz okresu pracy w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) od dnia 1 grudnia 1986 r. do 30 września 1992 r. Sąd Okręgowy uznał wówczas na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań odwołującego i świadków oraz opinię biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, iż W. C. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności stanowiących o pracy w warunkach szczególnych (k. 59 – 62 akt sprawy V U 1493/10). Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 5 lipca 2011 r. w sprawie III AUa 385/11 oddalił apelację W. C. po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego. Sąd II instancji w odniesieniu do spornego okresu zatrudnienia w (...) w B. wskazał, iż brak było podstaw do uznania, że W. C. pracę ślusarską przy remoncie cystern świadczył stale i w

pełnym wymiarze czasu pracy – zgodnie z warunkiem określonym w treści § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia – wewnątrz cystern (k. 94, 96 – 100 akt sprawy V U 1493/10).

Zgodnie z działem III pkt 83 wykazu A stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia, prace w szczególnych warunkach, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, są prace ślusarskie przy remoncie wewnątrz cystern, nadto na podstawie pkt 12 działu XIV wykazu pracą taką są prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

W toku postępowania w przedmiotowej sprawie odwołujący złożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia od 21 lutego 1973 r. do 28 lutego 1975 r. na stanowisku ślusarza w (...) (wykaz A dział III, poz. 82 pkt. 1 rozporządzenia) wraz z wyjaśnieniami z zakładu pracy, iż zatrudnienie w okresie od 21 lutego 1973 r. do 30 listopada 1986 r. na stanowisku ślusarz przy remoncie wewnątrz cystern jest tożsame ze stanowiskiem ślusarz wagonowy (wykaz A dział III, poz. 82 pkt. 1 rozporządzenia). Dodatkowo odwołujący przedłożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych za okres zatrudnienia od 10 czerwca 1989 r. do 30 czerwca 1990 r. na stanowisku ślusarz – spawacz w (...) Z.. (...). P.. W L. – na budowie eksportowej w byłym ZSRR – C. Elektrownia (...) w N. (akta ZUS, k. 25 – 28). Organ rentowy po zapoznaniu się ze wskazaną dokumentacją stwierdził, iż odwołujący składał je w toku postępowania przed ZUS i nie wnoszą one nowych okoliczności do sprawy.

Z uwagi na konieczność ustalenia, czy powołane przez odwołującego okresy zatrudnienia należało zaliczyć do ustalonego dotychczas okresu pracy w szczególnych warunkach Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe. Oparł się w tej mierze na dołączonej do akt dokumentacji emerytalnej oraz materiale dowodowym zebrany w sprawie V U 1493/10.

Sąd w pełni podziela pogląd zawarty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84, LEX nr 14630), na podstawie którego, w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

W związku z powyższym fakt, iż odwołujący posiada świadectwa pracy potwierdzające pracę w warunkach szczególnych w spornych okresach nie uniemożliwia przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy prace w okresach w nich wymienionych odpowiadają pracom wykonywanym w warunkach szczególnych w oparciu o przepisy powołanego rozporządzenia i ustalenia wbrew treści świadectw, że okresy pracy nie podlegają zaliczeniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.) (por. poglądy zawarte w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia: 5 lutego 2013 r., III AUa 834/12, LEX nr 1278084 i 23 stycznia 2013 r., III AUa 637/12, LEX nr 1254327). Dokonana przez pracodawcę w świadectwie pracy w szczególnych warunkach ocena charakteru zatrudnienia pracownika nie jest dla sądu wiążąca, dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód. Świadectwo pracy jako dowód z dokumentu prywatnego nie ma też silniejszej mocy dowodowej niż dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron.

Odwołujący konsekwentnie twierdził, iż w spornych okresach wykonywał prace w warunkach szczególnych. Biegły sądowy z zakresu (...) (k. 32) powołując się na opinię złożoną w sprawie (k. 29 – 44 V U 1493/10) wskazał, iż praca na stanowisku ślusarza przy remoncie cystern nie była pracą w warunkach szczególnych.

W. C. nie zgodził się ze wskazaną opinią (k. 32) i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, przy uwzględnieniu wyjaśnień złożonych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w B..

Biegły sądowy z zakresu (...) (k. 35 – 43) po zapoznaniu się z całokształtem zebranego w sprawie materiału dowodowego stwierdził, iż w jego ocenie praca na stanowisku ślusarza w (...) w B. może być uznana za pracę w warunkach szczególnych (wykaz A, dział III, poz. 82 rozporządzenia). Natomiast biegły nie uznał zatrudnienia na

budowie eksportowej na stanowisku ślusarz – spawacz jako pracy w warunkach szczególnych, ponieważ praca ta nie obejmował jedynie prac spawalniczych, ale także prace ślusarskie (wykaz A, dział XIV, poz. 12 rozporządzenia).

Zastrzeżenia do opinii zgłosił W. C. (k. 49) podnosząc, iż w świadectwie pracy za okres zatrudnienia na budowie eksportowej wskazano, iż była to praca w warunkach szczególnych, a nadto świadkowie przesłuchani w toku sprawy V U 1493/10 potwierdzili, iż na wskazanej budowie zajmował się spawaniem.

Biegły w ustnej opinii uzupełniającej (k. 59) poparł złożoną do akt opinię. Wyjaśnił, iż w (...) odwołujący wykonywał swoje czynności na stanowisku ślusarza, a wykonywane remonty odbywały się wewnątrz cystern. Powyższe zdaniem biegłego wynika z zeznań świadków i odwołującego w sprawie V U 1493/10, przy czym zaznaczył, iż można mieć wątpliwości, czy odwołujący jako jedyny spośród pracowników stale pracował wewnątrz cystern. Biegły wskazał, iż praca wewnątrz cystern jest równoznaczna z pracą na stanowisku ślusarza wagonowego, a tym samym była to praca w warunkach szczególnych w oparciu o wykaz A dział 3 poz. 82 rozporządzenia.

Natomiast w odniesieniu do praca na budowie eksportowej, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, biegły uznał, iż odwołujący był tam zatrudniony na stanowisku ślusarza i spawacza, a żaden ze świadków nie potwierdził, że odwołujący wykonywał tylko czynności spawalnicze. Praca W. C. polegała na montażu i spawaniu kaskad pod rurociągi, ale czynności te obejmowały także prace ślusarskie, nie polegające tylko na spawaniu. W związku z powyższym praca odwołującego się na budowie eksportowej w byłym ZSRR nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako praca w warunkach szczególnych. Finalnie biegły stwierdził również, iż wątpliwe jest, że w okresie pracy w (...) W. C. wykonywał tylko czynności wewnątrz cystern, podczas gdy pozostali pracownicy z brygady wykonywali w zależności od potrzeb zarówno prace remontowe wewnątrz i na zewnątrz.

W ocenie Sądu odwołujący w spornych okresach nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, zarówno podczas zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...), jak i na budowie eksportowej w byłym ZSRR. Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy – rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych (por. wyrok Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych Spraw Publicznych z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/2008, LexPolonica nr 2339881, OSNP 2010/23-24 poz. 281, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., III AUa 800/12, LEX nr 1271808).

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym także w sprawie V U 1493/10, nie daje podstaw do stwierdzenia, iż pomimo nazw stanowisk, na których pracował odwołujący, faktycznie wykonywał on pracę w warunkach szczególnych. Niewiarygodne są twierdzenia W. C., iż w pierwszym ze spornych okresów cały czas wykonywał pracę wewnątrz cystern, skoro czynności takich jedynie wewnątrz nie wykonywali inni pracownicy, zwłaszcza mając na uwadze zeznanie A. O. (k. 90v – 91 akt V U 1493/10), który wprost wskazał, że odwołujący pracował jak pozostali pracownicy, tj. wewnątrz i na zewnątrz cystern. Zeznanie A. K. (k. 92 akt V U 1493/10) także nie uzasadniają twierdzeń, iż W. C. pracował tylko wewnątrz cystern. Dodatkowo nie można również wywieść, iż w okresie pracy na budowie eksportowej odwołujący wykonywał prace jedynie jako spawacz, skoro byli tam zatrudnieni także inni spawacze (zeznania S. K. k. 22 akt V U 1493/10). Świadek R. W. (k. 91 – 91v akt V U 1493/10) zeznał, iż na budowie eksportowej przeważnie spawali konstrukcje i estakady, co także świadczy o tym, iż W. C. nie wykonywał jedynie prac spawalniczych. Za odosobnione i niewiarygodne na tym tle należało uznać zeznanie J. N. (k. 91v – 92 akt V U 1493/10).

Na marginesie należy zauważyć, iż nawet przy przyjęciu, iż praca w okresie od 21 lutego 1973 r. do 28 lutego 1975 r., tj. w okresie 2 lat i 8 dni, stanowiła pracę w warunkach szczególnych, to po zsumowaniu tego okresu z okresem pracy w warunkach szczególnych uznanym przez ZUS, W. C. nie będzie się legitymował 15 – letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.